

اندومتريوز چيست؟

مترجم: اميررضا کلانتری؛ دانشجوی کارشناسی رادیولوژی

زیر نظر: دکتر علی طریقت نیا

منبع: [Ref. https://www.radiologyinfo.org/en/info](https://www.radiologyinfo.org/en/info)

اندومتريوز شرايطی است که در آن بافتی مشابه با پوشش داخلی رحم (اندومتر) در خارج از رحم رشد می کند. این بافت ممکن است بر روی تخمدان ها، لوله های فالوپ، سطح خارجی رحم و سایر اندام های شکمی مانند روده ها یا سیستم ادراری تأثیر بگذارد. این بافت به تغییرات هورمونی پاسخ می دهد و طی قاعدگی متورم و خونریزی می کند، اما به دلیل نداشتن راه خروج، باعث درد، التهاب یا انسداد (مانند انسداد لوله های فالوپ) می شود. آندومتريوز یک بیماری شایع و گاهی دردناک است که زمانی رخ می دهد که بافتی مشابه پوشش داخلی رحم (اندومتر) در خارج از رحم رشد کند. این بیماری ممکن است بر روی تخمدان ها، لوله های فالوپ، سطح خارجی رحم و بافت هایی که رحم را در جای خود نگه می دارد یا ممکن است سایر اندام های شکم مانند روده ها را درگیر کند یا ممکن است لوله ها (به نام حالب) را مسدود کند که اجازه تخلیه ادرار را می دهد. از کلیه ها تا مثانه. این بافت ممکن است با تورم و خونریزی هر ماه در طول قاعدگی با تجمع فرآورده های خونی روی این اندام ها به دلیل عدم توانایی در خارج شدن از بدن مانند یک دوره معمولی، مانند بافت طبیعی آندومتر رفتار کند. اینها به نوبه خود می توانند باعث درد یا انسداد لوله های فالوپ و در نتیجه ناتوانی در بچه دار شدن شوند.

دلایل احتمالی اندومتريوز

علت دقیق اندومتريوز مشخص نیست، اما عوامل احتمالی شامل موارد زیر است:

- جریان قاعدگی معکوس: جریان قاعدگی ممکن است به سمت عقب حرکت کرده و سلول های اندومتر وارد حفره شکمی شوند.
- ژنتیک: این بیماری اغلب در خانواده ها مشاهده می شود.
- اختلالات سیستم ایمنی: سیستم ایمنی ممکن است نتواند بافت اشتباهی را که خارج از رحم است، شناسایی و از بین ببرد.
- استروژن: این هورمون ممکن است رشد بافت اندومتريوز را تحریک کند.

- جای زخم جراحی: بافت اندومتر ممکن است به زخم‌های ناشی از جراحی‌هایی مانند سزارین منتقل شود.

علائم شایع

- درد شدید شکم، به‌ویژه هنگام قاعدگی یا رابطه جنسی.
- خونریزی شدید و دردناک قاعدگی.
- مشکل در باردار شدن (ناباروری).
- در موارد نادر، احتمال بروز سرطان در بافت اندومتریوز وجود دارد.

اندومتریوز چگونه تشخیص داده و ارزیابی می‌شود؟

پزشکان از ترکیبی از تاریخچه پزشکی، معاینه فیزیکی و آزمایش‌های تصویربرداری برای ارزیابی اندومتریوز استفاده می‌کنند:

1. سونوگرافی لگن:

- یک آزمایش غیرتهاجمی که از امواج صوتی برای ایجاد تصاویر از رحم، تخمدان‌ها و لوله‌های فالوپ استفاده می‌کند.
- سونوگرافی واژینال برای دید نزدیک‌تر، دستگاهی را در داخل واژن قرار می‌دهند.

2. ام‌آر‌آی شکم و لگن:

- روشی برای ایجاد تصاویر دقیق از رحم، تخمدان‌ها و لوله‌های فالوپ با استفاده از میدان مغناطیسی قوی و امواج رادیویی.

3. لاپاراسکوپی:

- یک روش جراحی که در آن پزشک بافت مشکوک را برداشته و آن را در آزمایشگاه بررسی می‌کند تا تشخیص قطعی انجام شود.

اندومتریوز چگونه درمان می‌شود؟

هدف اصلی درمان مدیریت درد و کمک به باروری است. گزینه‌های درمان شامل دارو و جراحی است:

1. داروها:

• اگر قصد بارداری دارید، پزشک ممکن است داروهای مسکن بدون نسخه را برای کاهش درد قاعدگی توصیه کند.

• اگر قصد بارداری ندارید، ممکن است پزشک هورمون‌درمانی را تجویز کند تا چرخه قاعدگی را تنظیم کرده و رشد بافت اندومتریوز را کند نماید.

2. جراحی:

• پزشک ممکن است جراحی برای برداشتن بافت اندومتریوز پیشنهاد کند تا رحم و تخمدان‌ها حفظ شوند. این روش می‌تواند توانایی بارداری را حفظ کند، اما درمان قطعی نیست و علائم ممکن است بازگردند.

• اگر قصد بارداری ندارید، پزشک ممکن است جراحی برداشتن تخمدان‌ها (اوفورکتومی) یا رحم (هیسترکتومی) را توصیه کند. این جراحی باعث یائسگی زودرس می‌شود و ممکن است درد اندومتریوز را به‌طور کامل از بین نبرد.